

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OSNOVNI SUD U MRKONJIĆ GRADU
Broj: 75 0 Mal 059855 23 Mal
Mrkonjić Grad, 18.3.2024. godine

Osnovni sud u Mrkonjić Gradu, sudija Saša Rajković, rješavajući u pravnoj stvari tužioca Z. O. iz B. L., ul. [...], zastupan od strane punomoćnika L. V., advokata iz M. G., protiv tužene Republike Srpske, zastupane od strane zastupnika po zakonu Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište zamjenika Banja Luka, ul. [...], radi naknade štete, vrijednost spora 1.500 KM, nakon održane glavne, usmene i javne rasprave koja je zaključena dana 19.2.2024. godine u prisustvu tužioca, punomoćnika tužioca i zastupnika tužene, donio je dana 18.3.2024. godine sljedeću:

PRESUDU

Odbija se tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se tužena obaveže da mu na ime naknade štete za povredu ugleda i duševnu bol isplati iznos od 1.500,00 KM sa zateznom kamatom od 29.8.2023. godine do isplate kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka.

Obrazloženje

Tužilac je protiv tužene podnio tužbu 11.9.2023. godine radi naknade štete zbog povrede ugleda. U tužbi navodi da je dana 30.08.2023. godine pokušao da se popne na sprat suda, ali su ga u tome spriječili sudski policajci na očigled stranaka koje su bile na šalteru informacija i šalteru pošte, te onih koji su ulazili i izlazili iz suda. U tužbi navodi da ga je neko upitao da li je terorista kad se tako s njim postupa, a da je on odgovorio da je to naredba predsjednika suda M. M.. Na pripremnom ročištu od 25.1.2024. godine tužilac je naveo da je imao potrebu i pravo da uđe u zgradu suda, a da ne postoje pravila koja ga u tom pravu ograničavaju. Iz navedenih razloga tužilac smatra da je postupak sudskih policajaca protivan pravu i da je istjerivanjem tužioca iz suda povrijeđeno njegovo ljudsko dostojanstvo, čast i ugled. Ističe da nije narušio javni red i sigurnost drugih lica da bi postojao osnov za njegovo udaljavanje iz suda fizičkom prinudom. U podnesku od 8.2.2024. godine tužilac navodi da ima pravo na naknadu štete i po osnovu Zakona o zaštiti od diskriminacije jer je postupak sudskih policajaca diskriminatorski prema tužiocu u odnosu na druge građane kojima nije zabranjen pristup u zgradu suda. Tužilac ističe da iz tužbe i odgovora na tužbu proizlazi da je tužilac učinio vjerovatnim postojanje zabranjene radnje koja je diskriminatoriska u odnosu na njega te je time teret dokazivanja da nije izvršena ta radnja na tuženoj strani.

Na osnovu navedenog, tužilac tužbenim zahtjevom traži da se tužena obaveže da mu na ime štete za povredu ugleda i duševnu bol isplati iznos od 1.500,00 KM sa zateznom kamatom od 29.8.2023. godine do isplate kao i da mu tužena nadoknadi troškove parničnog postupka.

U odgovoru na tužbu tužena je navela da je tužba neuredna i da istu treba odbaciti. Ističe da je tužbeni zahtjev nerazumljiv i nepotpun, da se po istom ne može postupati, a da u tužbi nisu navedene jasne činjenice niti je uz tužbu priložen ikakav dokaz na kojem bi tužilac zasnivao osnovanost tužbenog zahtjeva. Dalje, tužena navodi da je tužbeni zahtjev neosnovan, da je nejasno u čemu se ogleda šteta za koju tužilac potražuje naknadu, niti tužilac ičim dokazuje da je štetu pretrpio. Tužena navodi da ne postoji protivpravnost postupanja tužene te da tužilac ničim ne dokazuje da se desio događaj koji opisuje u tužbi.

Na glavnoj raspravi je izveden samo jedan dokaz a to je saslušanje tužiocu u svojstvu parnične stranke.

Sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Među parničnim strankama nije sporno da je dana 30.8.2023. godine ovlašteno službeno lice sudske policije u Osnovnom sudu u Banjaluci onemogućio tužiocu da se slobodno kreće po zgradi suda na način da mu nije dozvolio da iz prizemlja dođe do viših spratova sudske zgrade.

Sporno je da li je takvo ponašanje ovlašćenih lica protivpravno te da li izvršena diskriminacija tužiocu u odnosu na ostale građane kojima to nije zabranjeno.

Iz iskaza tužiocu saslušanog na glavnoj raspravi u svojstvu parnične stranke sud je utvrdio da tužiocu dana 30.8.2023. godine pripadnici sudske policije nisu dozvolili da se popne na sprat sudske zgrade, te da je isti imao pristup prizemlju zgrade gdje se nalazi prijemna kancelarija, šalter pošte i šalter za informacije. Iz iskaza tužiocu proizlazi da je isti, bez poziva suda, namjeravao da komunicira sa sudijama koji su zadužili predmete u kojima je on stranka, a sve u cilju urgiranja da se predmeti uzmu u rad, jer su tužbe podnesene prije dvije godine. Tužilac je potvrdio da sudski policajci nisu primijenili silu prema njemu, niti su galamili na tužiocu i podizali ton, već su mu samo rekli da se ne može popeti na sprat sudske zgrade i da je to naredba predsjednika suda M. M..

Odredbama čl. 91. Zakona o sudovima Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 37/12, 44/15 i 100/17) je propisano da sudska policija Republike Srpske, u skladu sa Zakonom o sudskoj policiji, obezbjeđuje sudije, druge radnike i građane, obezbjeđuje sudske zgrade, održava red u sudnici i drugim sudskim prostorijama za vrijeme i u toku suđenja i sprovodi sudske odluke, a čl. 129. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju (Službeni glasnik Republike Srpske, brojevi 9/14, 71/17, 67/18 i 6/19) je propisano da sudska policija brine o sigurnosti sudske zgrade, sudija i drugih radnika u sudu, održava red u sudnici, te pruža drugu pomoć sudovima u skladu sa zakonom.

Cijeneći citirane odredbe, sud je utvrdio da u radnjama pripadnika sudske policije nema elemenata protivpravnosti, jer je sud nesporno utvrdio da tužilac u Osnovni sud Banja Luka nije došao po pozivu te bi dozvoljavanje tužiocu da u takvim okolnostima ima slobodan pristup sudnicama i sudijama moglo da ugrozi bezbjednost sudija i drugih lica.

U skladu sa Kodeksom sudijske etike ("Službeni glasnik BiH", broj: 13/06, 24/15, 94/18 i 79/21) sudija treba voditi računa da njegova komunikacija sa stranama u postupku i drugim licima ne dovodi u sumnju njegovu nezavisnost i nepristrasnost i mora odbaciti svaki pokušaj strana u postupku i drugih lica da sa njim komuniciraju ex parte, vodeći računa o ovoj zabrani čak i kada se čini da je komunikacija ex parte efikasnija i praktičnija. Ex parte je svaka komunikacija u vezi sa predmetom sa jednom stranom u postupku bez prisustva druge strane. Imajući u vidu navedeno, sud cijeni da je opravdano i u skladu sa principom nezavisnosti i nepristrasnosti sudija, onemogućiti komuniciranje stranaka sa sudijama mimo poziva i ročišta, te postojanje naredbe predsjednika suda da se licu bez poziva spriječi prolazak na drugi sprat suda, a samim tim i ulazak u kancelariju sudije je u skladu sa načelima sudijske etike i ne predstavlja povredu prava na pristup sudu, jer tužilac ima mogućnost da se za ostvarivanje svojih prava sudu obraća pismenim putem. Osim toga, tužiocu je omogućeno da pristupi prizemlju sudske zgrade, gdje se nalazi oglasna tabla suda, prijemna kancelarija i kancelarija za informacije. Imajući u vidu navedeno, te činjenicu da u radnjama ovlašćenih lica sudske policije nema elemenata protivpravnosti, odbijen je tužbeni zahtjev tužiocu.

Navodi tužiocu da je diskriminisan u odnosu na druge građane kojima je dozvoljeno da se slobodno kreću po sudu, te da mu po tom osnovu pripada pravo na naknadu štete nisu osnovani jer, po ocjeni suda, u konkretnoj situaciji nisu ispunjeni uslovi za primjenu odredbi Zakona o zabrani diskriminacije (Službeni glasnik BiH, broj 59/09 i 66/16 - u daljem tekstu

ZZD). Odredbama čl. 2. st. 1. ovog zakona je definisan pojam diskriminacije, a ista predstavlja svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje, na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Dakle, prvi uslov za postojanje diskriminacije je da je tužilac stavljen u nejednak položaj u odnosu na druga lica u istoj ili sličnoj situaciji, a drugi uslov je da je do nejednakog postupanja došlo zbog jednog od zabranjenih (zaštićenih) osnova (rasa, boja kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika). Da bi se teret dokazivanja nepostojanja diskriminacije prebacio na tuženu stranu, tužilac mora učiniti vjerovatnim da je do diskriminacije došlo, kako to propisuje čl. 12. ZZD. Međutim, u konkretnoj pravnoj stvari tužilac uopšte ne tvrdi da je on stavljen u neravnopravan položaj u odnosu na druge građane zbog nekog od zabranjenih osnova, iako isti predstavljaju ključni element diskriminacije. Iz činjeničnog supstrata tužbe ne proizlazi koje je to lično svojstvo tužioca zbog kojeg je navodno izvršen akt diskriminacije zbog čega, po ocjeni suda, ne može doći da prebacivanja tereta dokazivanja jer bi to bio prevelik teret za tuženu stranu.

Dalje, tužilac tvrdi da su svi građani imali mogućnost da se slobodno kreću i odlaze na sprat sudske zgrade, a da je samo njemu uskraćeno to pravo. Međutim, u činjeničnom dijelu tužbe se ne navodi da li su ti građani bili u istoj ili sličnoj situaciji kao i on, da li se radi o strankama koje su došle po pozivu suda ili samoinicijativno kao i on.

Shodno navedenom, imajući u vidu da tužilac nije naveo zaštićeni osnov zbog kojeg je doveden u nejednak položaj, niti je učinio vjerovatnim postojanje diskriminacije, postupanje tuženog prema tužiocu ne može se podvesti pod pojam diskriminacije pa je tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan.

S U D I J A

Saša Rajković

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude može se izjaviti žalba Okružnom sudu Banja Luka, putem ovog suda, u roku od 15 dana od dana donošenja. Žalba se može izjaviti zbog povrede odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava.